Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя Максіма Танка”

Факультэт пачатковай адукацыі

Кафедра беларускай мовы і методыкі яе выкладання

СТРУКТУРА І СЕМАНТЫКА ЗАГАЛОЎКАЎ ТВОРАЎ УЛАДЗІМІРА КАРАТКЕВІЧА

Дапушчана да абароны ў камісіі па прыёме ДзЭк факультэта пачатковай адукацыі

Дыпломная праца студэнткі 501 групы дзённай формы атрымання адукацыі факультэта пачатковай адукацыі Клімчук Вольгі Паўлаўны

Загадчык кафедры беларускай мовы і методыкі яе выкладання кандыдат філалагічных навук, дацэнт___________ С.К.Берднік

Навуковы кіраўнік – дацэнт кафедры беларускай мовы і методыкі яе выкладання, кандыдат філалагічных навук Васілеўская А.С.

Пратакол №
Ад___________________________

Абаронена
____
Адзнака "_________________"

МІНСК 2008

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ЗМЕСТ

Уводзіны .... **Ошибка! Закладка не определена.**

Глава 1 Загаловак як структурная адзінка тэксту .... **Ошибка! Закладка не определена.**

1.1 Тэкст як аб’ект лінгвістычнага даследавання .... **Ошибка! Закладка не определена.**

1.2 Загаловак як адзінка тэксту .... **Ошибка! Закладка не определена.**

1.3 Класіфікацыя загалоўкаў .... **Ошибка! Закладка не определена.**

Глава 2 Загалоўкі твораў Уладзіміра Караткевіча .... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.1 Структура загалоўкаў......................... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.2.Семантыка загалоўкаў .... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.2.1 Прадметна-тэматычныя загалоўкі .... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.2.2 Метафарычныя загалоўкі............ **Ошибка! Закладка не определена.**

2.2.3 Алюзіўныя загалоўкі .... **Ошибка! Закладка не определена.**

2.4 Загалоўкі ў кантэксце творчасці У.Караткевіча .. **Ошибка! Закладка не определена.**

Заключэнне .... **Ошибка! Закладка не определена.**

Літаратура 4

Крыніцы.. 7

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

РЕФЕРАТ

Работа 57 с., 2 ч., 45 крыніц, 30 крыніц фактычнага матэрыялу

ТЭКСТ, АДЗІНКІ ТЭКСТУ, ЗАГАЛОВАК, ТЫПЫ ЗАГАЛОЎКАЎ, МЕТАФАРЫЧНЫЯ ЗАГАЛОЎКІ, АЛЮЗІЎНЫЯ ЗАГАЛОЎКІ, ПРАДМЕТНА-ТЭМАТЫЧНЫЯ ЗАГАЛОЎКІ, МАКРАКАНТЭКСТ

Аб'ект даследавання – мова твораў У.Караткевіча. *Прадмет* даследавання – загалоўкі празаічных твораў У.Караткевіча.

Мэта даследавання – прааналізаваць тыпы загалоўкаў празаічных твораў Уладзіміра Караткевіча.

У якасці асноўнага *метаду* даследавання абраны апісальны. У працы выкарыстаны элементы функцыянальна-стылістычнага, кантэкстуальнага, лінгвістычнага і статыстычнага аналізу тэксту.

У працэсе працы была акрэслена роля загалоўка ў мастацкім тэксце, вылучаны структурныя тыпы загалоўкаў твораў У.Караткевіча; выяўлена семантычная напоўненасць загалоўкаў, прасочана, як у загалоўках адлюстроўваюцца асноўныя ідэі творчасці пісьменніка.

Вынікі работы могуць быць выкарыстаны пры правядзенні заняткаў па стылістыцы беларускай мовы, лінгвістычным аналізе тэксту, на ўроках беларускай літаратуры пры вывучэнні творчасці У.Караткевіча, на факультатыўных занятках. Асноўныя палажэнні працы могуць паслужыць базай для далейшага вывучэння загалоўкаў мастацкіх твораў.

Асобныя палажэнні і вынікі даследавання дакладваліся на студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі "Традыцыі духоўнай культуры ў сучасным свеце" (18 красавіка 2008 г., Мінск), XV Рэспубліканскай студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі "Ад ідэі – да інавацыі" (24 красавіка 2008 г., Мазыр), IV студэнцкай навуковай канферэнцыі "Студенческая наука как фактор личностного и профессионального развития будущего специалиста" (25 красавіка 2008 г., Мінск).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ЛІТАРАТУРА

1. Беларуская мова: энцыкл. / Пад рэд. А.Я. Міхневіча. – Мінск: БелСЭ, 1994. – 655 с.

2. Блисковский, З.Д. Муки заголовка / З.Д. Блисковский. – М.: Книга, 1972. – 160 с.

3. Валгина, Н.С. Теория текста: уч. пособ. / Н.С. Валгина. – М.: Логос, 2004. – 278 с.

4. Валочка, Г.М. Тэарэтыка-метадычныя асновы развіцця звязнага маўлення вучняў на ўроках беларускай мовы: 5-10 кл. / Г.М. Валочка. – Мінск: НІА, 2005. – 204 с.

5. Васілеўская, А. Загаловак мастацкага тэксту: на прыкладзе рамана "Каласы пад сярпом тваім" У.Караткевіча / А.Васілеўская // Роднае слова. – 2003. - № 3. – С. 54-55.

6. Васілеўская, А. Загалоўкі – культурныя сімвалы / А.Васілеўская // Национально-культурный компонент в тексте и языке: материалы III Междунар. научн. конференции, 7-9 апреля 2005 г.: В 3 частях. – Мінск: МГЛУ, 2005. – Ч. 1. – С. 42-43.

7. Васілеўская, А. Загалоўкі твораў Лукаша Калюгі / А. Васілеўская // Актуальныя праблемы беларускай лінгвістыкі: зб. нав. арт. / БДПУ. – Мінск, 2002. – С. 37-41.

8. Васілеўская, А. Метафарычныя загалоўкі твораў Вячаслава Адамчыка / А. Васілеўская // Роднае слова. – 1999. - № 4. – С. 50-60.

9. Верабей, А.Л. Абуджаная памяць / А.Л. Верабей. – Мінск: Маст. літ., 1997. – 256 с.

10. Верабей, А.Л. Уладзімір Караткевіч / А.Л. Верабей. – 2-е выд. – Мінск: Бел. навука, 2005. – 269 с.

11. Гальперин, И.Р. Текст как объект лингвистического исследования / И.Р. Гальперин. – М.: Едиториал УРСС, 2005. – 137 с.

12. Григорьев, В.П. Поэтика слова / В.П. Григорьев. – М.: Наука, 1979. – 343 с.

13. Джанджакова, Е.В. О поэтике заглавий / Е.В. Джанджакова // Лингвистика и поэтика. – М.: Наука, 1979. – С. 207-214.

14. Донецких, Л.И. Реализация эстетических возможностей имён прилагательных в тексте художественных произведений / Л.И. Донецких. – Кишинёв: Штица, 1980. – 160 с.

15. Іўчанкаў, В.І. Увасабленне – структурны кампанент арганізацыі мастацкага тэксту ў творах Караткевіча / В.І.Іўчанкаў // Беларуская мова: міжвед. зб. – Вып. 17. – Мн.: Універсітэцкае, 1989. – С. 122-130.

16. Каплан, А. Заглавие – его семантическое и эстетическое

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

назначение / А. Каплан // Литературная Грузия. – 1984. – № 2. – С. 136-150.

17. Караткевіч, У.С. У дарозе і дома. З запісных кніжак / У.С.Караткевіч // Полымя. – 1989. - № 1. - С.183.

18. Кожина, М.А. В поисках гармонии: о заглавиях в лирике / М.А.Кожина – Русская речь. – 1985. - №6. – С.45-50.

19. Кожина, М.А. Заглавие художественного произведения: структура, функции, типология (на материале русской прозы XIX-XX вв.): автореф. дис. … канд. филол. наук: 25.07.87 / М.А. Кожина; Моск. гос. пед. ин-т им. В.И.Ленина. – М., 1987. – 21с.

20. Кожина, М.А. Нечто большее, чем название / М.А.Кожина // Русская речь. – 1984. - № 6. – С.26-32.

21. Кржижановский, С. Поэтика заглавий / С. Кржижановский. – М.: Никитские субботники, 1931. – 32с.

22. Лепешаў, І.Я. Лінгвістычны аналіз літаратурнага твора: у 2 ч. Ч.2. / І.Я.Лепешаў. – Гродна: ГрДУ, 2000. – 124 с.

23. Литвинко, Ф.М. Методика обучения текстообразованию в школе // Выбраныя навуковыя працы БДУ. – Мн. : БДУ, 2001. – С.361-377.

24. Лісты Уладзіміра Караткевіча да Максіма Танка // Маладосць. – 1987. - № 1. - С.163.

25. Лукин, В.А. Лингво-семантические свойства художественного текста, его компоненты и параметры типологического определения: дис. … д-ра филол. наук: 10.02.01 / В.А.Лукин, ОГУ. – Орел, 2003. – 413 с.

26. Мальдзіс, А. Жыццё і ўзнясенне Уладзіміра Караткевіча: партрэт пісьменніка і чалавека / А.Мальдзіс. – Мінск: Маст. літ., 1990. – 230 с.

27. Мароз, В. Коласаў загаловак / В. Мароз // Купалава і Коласава слова: зб. арт. / Пад рэд. Ф.Янкоўскага; МДПІ імя М.Горкага. – Мінск, 1981. – С. 88-93.

28. Матвеева, Т.В. Учебный словарь: рус. яз., культура речи, стилистика, риторика / Т.В. Матвеева. - М.: Наука, 2003. – 432 с.

29. Мифология: большой энцикл. слов. / Гл. ред. Е.М. Мелетинский. – М.: Большая рос. энцикл., 1998. – 736 с.

30. Ненадавец, А.М. Уладзімір Караткевіч / А.М. Ненадавец. – Бабруйск, 2006. – 237с.

31. Новикова, М. Заголовок-метафора и художественный текст / М. Новикова // Русская речь. – 1986. - № 6. – С. 24-26.

32. Плеханова, Т.Ф. Стилистический аспект заглавия как имени текста / Т.Ф.Плеханова // Языковая номинация: тезисы докладов межд. научн. конф. Минск, 25-26 июня. 1996 г. - Минск, 1996. С. 80-81.

33. Русецкі, А.І. Ісці да чалавека / А.І. Русецкі. – Мінск: Маст. літ.,

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

1987. – 287 с.

34. Русецкі, А.І. Уладзімір Караткевіч / А.І. Русецкі. – Мінск: Маст. літ., 2000. – 299 с.

35. Русецкі, А.І. Уладзімір Караткевіч: праз гісторыю ў сучаснасць / А.І. Русецкі. – Мінск: Маст. літ., 1991. – 362 с.

36. Серов, Н.В. Светоцветовая терапия / Н.В. Серов. – 2-е изд. – СПб.: Речь, 2002. – 160 с.

37. Текст в лингвистической теории и в методике преподавания филологических дисциплин: в 2 ч. / редкол.: О.І. Ревуцкий [и др.]. – М.:? 245с.

38. Трыпуціна, Т.М. Пра слова народнага пісьменніка Янкі Брыля / Т.М. Трыпуціна // Моўныя адзінкі ў кантэксце: зб. нав. арт. / Пад рэд. Ф.М. Янкоўскага. – Мінск: Універсітэцкае, 1987. – С. 36-40.

39. Тураева, З.Я. Лингвистика текста / З.Я.Тураева – СПб: Образование, 1993. – 38 с.

40. Уладзімір Караткевіч і сучаснасць: зб. арт. – Наваполацк: Выд-ва ПДУ, 2001. – 213 с.

41. Уладзімір Караткевіч і яго творчасць у еўрапейскім культурным кантэксце: зб. арт. – Мінск: Бел. кнігазбор, 2000. – 268 с.

42. Уладзімір Караткевіч. Быў. Ёсць. Буду! / Уклад. Г.Шаблінскай. – Мінск: Маст. літ., 2005. – 517 с.

43. Цікоцкі, М.Я. Стылістыка тэксту / М.Я. Цікоцкі. – Мінск: Бел. навука, 2002. – 222с.

44. Щетинин, Л.М. Слова, имена, вещи: Очерки об именах / Л.М. Щетинин. – Ростов: Изд-во Ростовск. ун-та. 1966. – 222с.

45. Янкоўскі, Ф.М. Апавяданне Я.Брыля "Memento mori" // Лінгвістычны аналіз тэксту: матэрыялы семінара / МДПІ імя А.М.Горкага – Мінск, 1975. – С. 73-75.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

КРЫНІЦЫ

1. Караткевіч, У. Барвяны шчыт // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: Аповесці, апавяданні, казкі. – С. 340-360.
2. Караткевіч, У. Блакіт і золата дня // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 196-209.
3. Караткевіч, У. Былі ў мяне мядзведзі // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С.402-425.
4. Караткевіч, У. Вока тайфуна // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 314-340.
5. Караткевіч, У. Дзікае паляванне караля Стаха // З вякоў мінулых: апавяданні, аповесці. – Мінск: Нар. асвета, 1990. – С. 242-431.
6. Караткевіч, У. Дрэва вечнасці // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т.2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 297-314.
7. Караткевіч, У. Залаты бог // Збор твораў: у 8т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т.2: Аповесці, апавяданні, казкі. – С.360-402.
8. Караткевіч, У. Зброя: раман, аповесць. – Мінск: Маст. літ., 1983. – С. 281-358.
9. Караткевіч, У. Ідылія ў духу Вато // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 245-260.
10. Караткевіч, У. Каласы пад сярпом тваім: раман. – Мінск: Маст. літ., 2001. – 699 с.
11. Караткевіч, У. Калядная рапсодыя // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т.2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 435-465.
12. Караткевіч, У. Карней – мышыная смерць // Збор твораў: у 8т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 209-219.
13. Караткевіч, У. Краіна Цыганія // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 425-435.
14. Караткевіч, У. Ладдзя Роспачы // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 130-170.
15. Караткевіч, У. Лісты не спазняюцца ніколі // Творы: проза, драматургія, публіцыстыка. – Мінск: Маст. літ., 1966. – С. 367-389.
16. Караткевіч, У. Лісце каштанаў // Выбраныя творы: у 2 т. – Мінск: Маст. літ., 1980. – Т. 2. – С. 173-241.
17. Караткевіч, У. Лятучы Галандзец // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 1: аповесці, апавяданні, казкі. – С.219-245.
18. Караткевіч, У. Маленькая балерына // Творы: проза, драматургія, публіцыстыка. – Мінск: Маст. літ., 1966. – С. 389-412.
19. Караткевич, У. Нельга забыць // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 3: раман, аповесці. – С. 5-335.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

20. Караткевіч, У. Паляшук // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 170-177.

21. Караткевіч, У. Паром на бурнай рацэ // З вякоў мінулых: апавяданні, аповесці. – Мінск: Нар. асвета, 1990. – С. 5-40.

22. Караткевіч, У. Сівая легенда // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: Аповесці, апавяданні, казкі. – С. 5-73.

23. Караткевіч, У. Сіняя-сіняя // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 276-297.

24. Караткевіч, У. У снягах драмае вясна // Творы: проза, драматургія, публіцыстыка. – Мінск: Маст. літ., 1966. – С. 123-238.

25. Караткевіч, У. У шалашы // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: Аповесці, апавяданні, казкі. – С. 180-196.

26. Караткевіч, У. Хрыстос прызямліўся ў Гародні: раман. – Мінск: Маст. літ., 1990. – 494с.

27. Караткевіч, У. Цыганскі кароль // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 73-130.

28. Караткевіч, У. Чазенія // Выбраныя творы: у 2т. – Мінск: Маст. літ., 1980. – Т. 1. – С. 241-333.

29. Караткевіч, У. Чорны замак Альшанскі: раман, аповесць. – Мінск: Маст. літ., 1983. – С. 5-281.

30. Караткевіч, У. Як звяргаюцца ідалы // Збор твораў: у 8 т. – Мінск: Маст. літ., 1988. – Т. 2: аповесці, апавяданні, казкі. – С. 177-180.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ